

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

ŚLUBÓW-WIERUSZOWICE

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY PRZYSIÓŁKA

2. Czas powstania

1791 r.; XIX/XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar przysiółka

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°37'11", E: 16°38'17"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

3

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Gewehsewitz (1791, 1830, 1845-1945)

Historia: Wieruszowice są przysiółkiem wsi Ślubów. Historycznie folwark w Wieruszowicach związany był z dobrami zlokalizowanymi w północnej części Ślubowa tj. *Ober Schlaube*. W k. XVIII w. na terenie miejscowości odnotowano 9 zagrodników. W I poł. XIX w. wymieniono 9 domów mieszkalnych. Po dokonaniu w 1905 r. podziale dóbr w Ślubowie, folwark Wieruszowice wraz z majątkiem *Ober Schlaube* stały się własnością banku berlińskiego *Landbank Aktien Gesellschaft*, a przed 1909 r. do II wojny światowej własnością Karla Krause. Wieruszowice są niewielkim przysiółkiem ulokowanym na pld.-wsch., w pewnym oddaleniu od Ślubowa. Składają się z kilku sytuowanych luźno zagród, rozlokowanych po obu stronach drogi wiejskiej. Zabudowę stanowią murowane budynki mieszkalne i gospodarcze przekryte dachami dwuspadowymi, pokrytymi dachówką w kolorze ceglonym, elewacje budynków tynkowane. W pñ. - zach. części, po pñ. stronie drogi wiejskiej ulokowany był folwark rozplanowany wokół czworobocznego podwórza. Obecnie z zabudowy założenia zachowany jedynie budynek mieszkalny (nr 5) ze stacją transformatorową stanowiący niegdyś południowe skrzydło podwórza folwarcznego, będący dominantą architektoniczną w krajobrazie przysiółka. Pozostała zabudowa folwarczna nie istnieje.

Istniejące zagrożenia: rozbiórka historycznej zabudowy, przebudowa historycznych obiektów w sposób powodujący naruszenie ich tradycyjnych wartości, lokowanie nowych obiektów w obszarach i w sposób naruszający historyczną kompozycję oraz układ, w miejscach historycznie nieuzasadnionych, wprowadzanie zabudowy w obszary historycznie niezabudowane, w szczególności na zatyła działek, dogęszczanie zabudowy, budowa nowych obiektów w ahistorycznej formie, z zastosowaniem materiałów wykończeniowych i kolorystyki obcej lokalnej tradycji budowlanej.

Postulaty konserwatorskie: zachowanie i rewaloryzacja historycznej kompozycji i układu przestrzennego przysiółka, rozplanowania dróg, przebiegu linii zabudowy, historycznych podziałów funkcjonalnych, prowadzenie działań i robót budowlanych w obiektach historycznych zgodnie z zasadami ochrony zabytków, w nowych obiektach kontynuacja lokalnej tradycji budowlanej w zakresie kompozycji przestrzennej lokalizacji, skali, gabarytów, rozplanowania, formy architektonicznej, zastosowanych materiałów wykończeniowych, zachowanie i utrzymanie historycznych dominant i wyróżników przestrzennych, w tym budynku nr 5 ze stacją transformatorową

Bibliografia, źródła: Studium środowiska kulturowego, M. B. Czystoń, D. Wiśniewska, E. Dymarska, Wrocław 2006, archiwum zakładowe DWKZ

Materiał kartograficzne

Messtischblatt – nr 4365 arkusz GUHRAU 1937 r.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.

